

SynHør-bladet

29. årgang

Nr 1 - 2020

Landsforbundet for kombinert Syns- og Hørselshemmede/Døvblinde (LSHDB)

Innhold

Styrets hjørne	3	Ledergruppas studietur til	
Juletur til Moskva og		Boston og New York i mai 2019	12
St. Petersburg	4	Nytt fra Eikholt	16
Retiplus	8	Språklige feilskjær	17
«Kan tolken kjøre?»	10	Aktiviteter med Achilles Norway	
Hvordan opplever du å medvirke		2020	18
til din egen rehabiliteringsprosess	11		

Landsforbundet for kombinert Syns- og Hørselshemmede/Døvblinde

Leder: Åshild Johansen
Tlf: 402 34 452
E-post: aashild.lovise@ebnett.no

Nestleder: Kari Kristine Engan
Tlf: 413 34 244
E-post: ka-k-eng@online.no

Styremedlem: Bibbi Hagerupsen
Tlf: 960 46 065
E-post: bibbih@online.no

Styremedlem: Erik Nilsen
E-post: erini@online.no

Styremedlem: Hege Dahlen
Tlf: 970 01 093
E-post: hege.beathe.dahlen@gmail.com

1. varamedlem: Odd Paulsen

2. varamedlem: Sissel H. Markhus

Syn-Hør-bladet
Redaktør: Erik Olav Johansen
SMS. 402 34 454
E-post: erik@lshdb.no

ADRESSE:

LSHDB
Skippergata 33
0154 Oslo

E-post: kontor@lshdb.no
Internett: www.lshdb.no
Tlf: 22 41 34 24
Mobil: 95 94 93 57

Daglig leder: Karin Andvig

Kontoret er åpent annenhver onsdag, torsdag og fredag.
Kontoret ligger i 5. etasje.

Trykk: Rycon AS

Opplag: 330

Styrets hjørne

Kjære medlemmer og lesere.

Godt Nyttår!

Snart drar det seg mot slutten av januar 2020. Her på Konnerud er det for tiden vårstemning og lite snø. Hvem vet om det vil komme noe mer snø her oppe på høylandet utover vinteren. Det virker som det er mørkere ute uten snø, så da er det bedre med hvit snø som gjør at omgivelsene er lysere.

I fjor fylte LSHDB 30 år. Vi hadde en liten markering i Asker med servering kjempestor bløtkake og med sjampanje til. Noen av medlemmene fortalte historier om sine opplevelser i tidligere NUF, og ved de sommertreffene vi har gjennomført.

Året 2019 har vært et aktivt år. Vi har hatt møter og har samarbeidet godt med andre organisasjoner og instanser. E-postene har vært flittig brukt mellom styremedlemmer og øvrige medlemmer. Det har også vært en del utenlandsreiser som har vært foretatt. Vi har vært representert ved EDbU i Budapest for generalforsamling og kvinnekonferanse. Også var vi på Island ved DBNSK, (Nordisk Samarbeids Rådsmøte).

Vi jobber fremdeles med tolkesituasjonen som heter »Veikartet», og med «Ressurssenter for døvblinde». Det har tatt lang tid, men nå håper jeg at vi snart vil være i mål, så kryss fingrene for det.

Det har vært et godt samarbeid med NDF, HLF og FNDB, selv om det har vært noen uklarheter og misnøye.

Vi har i hvert fall lært mye av hverandre, og takk for det.

Vi i LSHDB styret sitter i noen arbeidsgrupper, har referansegrupper/møter med blant annet Signo, CSS, NBHP, Eikholt og NKDB.

Registersenter for døvblinde er lagt ned på UUS, men skal bli opprettet igjen. Hvor/ hvem er ikke bestemt enda

Noen av medlemmene sitter i arbeidsgrupper ute i kommunene, og det syns jeg er meget bra. Slik kan de følge med og kanskje komme med innspill i deres respektive kommuner.

I skrivende stund er det lagt ut påmelding til Holmenkollstafetten som går fra 8. - 10. mai 2020. Jeg håper det er flere interesserte som melder seg på. Det er en god opplevelse å delta for oss døvblinde. Ta gjerne kontakt med Bedir på E-post:

post@achillesnorway.no, mob: 998 73 434

I år blir det på nytt sommertreff i Stavanger fra 22. juni til 29. juni 2020. Temaet ved likepersonkurset blir «Hva forventer medlemmene av LSHDB?» Her skal vi lage noen spørsmål, og vi får en diskusjon om LSHDBs nåtid og fremtid. Kom gjerne med innspill om dette til meg, da blir jeg glad.

Det blir som vanlig julebord og likepersonkurs i Asker november 2020. Temaet der er «Digitalisering». Hva er det og er det noe for oss døvblinde?

Til sist vil jeg takke for samarbeidet med alle våre samarbeidspartnere og ikke å forglemme de dyktige tolk/ledsagere. Det har vært et godt år for samarbeid og gjennomføring av prosjekter som er påbegynt og avsluttet. Takk for all støtte og bidrag vi har mottatt.

Ha en strålende vinter/vår med eller uten ski på beina.

Med hilsen forbundsleder Åshild Johansen, LSHDB

Juletur til Moskva og St. Petersburg

Av Åshild og Erik Johansen

Vi ble invitert med et norsk vennepar og datter på en 5 dagers tur til Russland. Hun er russisk og kommer fra St. Petersburg området. Som lokal-kjent og som har bodd i begge byene var hun en perfekt guide for oss i disse kjempestore byene.

Den 4. januar dro vi med et direktefly til Moskva. Første gang med det russiske flyselskapet Aeroflot gikk veldig greit. Ingen forskjell på vestlige selskaper. Flytypen Airbus A 320 kjente vi igjen.

Etter nesten 3 timer i lufta landet vi i Sheremetyevo lufthavn utenfor Moskva. Passkontrollen gikk helt greit. Vi hadde anskaffet oss turistvisum via en invitasjon fra et selskap i Russland. Søknadsprosessen er et kapittel for seg. Tilslutt kunne vi fornøyd hente visumet hos ambassaden i Oslo.

På flyplassen bestilte vi taxi som kjørte oss til hotellet vårt i sentrum. Vi var 5 personer med bagasje pluss sjåføren i den trange bilen. Det gikk likevel bra gjennom den tette trafikken.

Vi er blitt frarådet å praeie en taxi. Man må alltid bestille til godkjente selskaper som er registeret. Man kan bli lurt eller ranet.

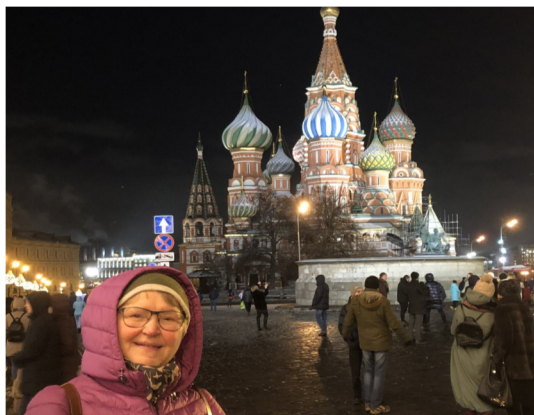
På de store hotellene har de en person (conciierge) som ordner med alt det du ønsker. Billetter til teater, ballet, museum, bestiller taxi etc.

Vi ble innkvartert på Courtyard by

Marriott. Et fint 4 stjerners hotell, 10 minutters gange fra Den røde plass.

Etter innsjekkingen på kvelden begikk vi oss ut i den kjølige Moskva luften. Det var rundt 0 grader, men føltes som 10 minus. Godt kledd var vi så det gjorde ikke noe.

Det var godt vakthold rundt den Røde plass. For å komme inn var det som å sjekke inn i Gardermoen. Vi skjønner at det er godt vakthold på grunn av terrorhandlinger som er gjort mange steder i det store landet i øst. Det er også strengt vakthold på kjøpesentre, parker, t-baner og togstasjoner.

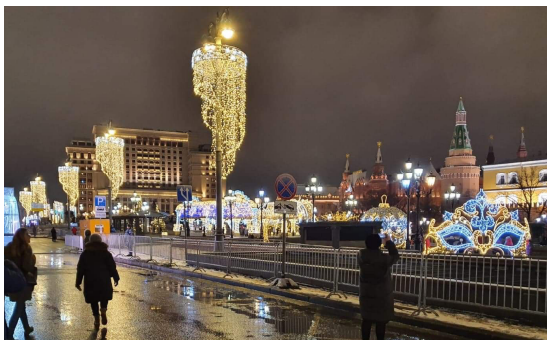
Åshild ved Den Røde plass

Vel innenfor Den røde plass med de karakteristiske spirene ved St. Basil katedralen kunne vi vandre rundt i et kaskofoni av lys. Dette er norske julegater ganger 100. Dette var overveldene. Rundt plassen var det satt opp alskens utstillinger, salgsboder, karuseller, og skøytebane.

For russerne er julaften den 7. januar. De feirer den som oss i vesten, men altså ikke i desember.

Mange parker og hovedgater er pyntet med mye lys. Det er ikke mulig å

gjenfortelle hva øynene våre har sett. Man må nesten oppleve det selv. Det samme er det i St. Petersburg.

Utenfor Den røde plass

Rundt bodene var det ikke mulig å kjøpe litt nattmat. Kontanter i rubler skulle de ha. Med Visa måtte vi bare finne et sted som tok imot kredittkort. Av alle steder dro vi innom McDonalds. Ikke så originalt, men magen måtte vi jo fylle noe med.

6. januar

Etter en god natts søvn fant vi et koselig sted utenfor hotellet for å spise frokost. Det har vært en gammel kirke som er blitt gjort om til kafe.

Etter en god frokost med champagne og kaffe begikk vi oss i dagslys mot festningen Kreml. Her regjerer president Vladimir Putin. Med inngangsbillett i hånden og gjennom søkning av vesker og bager kunne vi spasere rundt og kikke på noen av de forskjellige bygningene som var åpent.

Rundt festningsverket er det 4 katedraler. I det ene var det full gudstjeneste. Vi kunne følge med på en stor skjerm utenfor.

Videre kunne vi skue et par ting som er verdens største. Tsar-kanonen på 38 tonn og diameter på 890 mm, støpt i 1586. Kulene var altså 89 cm i diameter som er verdens største, men altså ikke skutt med.

Tsar-klokken på 216 tonn, 6,14 m høy og støpt i 1733-35 står ved siden av. De er neppe blitt brukt. De er symboler på russisk makt. Merkelig å lage slike når de ikke kan bli brukt.

Tsar kanonen

Tsar klokken

Med t-banen tilbake til hotellet slappet vi av før vi tok taxi til en idrettshall en halvtimes kjøring unna. Denne uka kunne det være et isshow. Innendørsarenaen rommet vel 20000 mennesker. Et spektakulært show med tidligere russiske verdensmestere gjorde flotte oppvisninger med alskens lys og farger i hele hallen.

Et flott show var det.

6. januar

Dagen etter var det tid for avreise til landets nest største by, St. Petersburg.

Med lyntoget tok det under 4 timer i den 650 km lange strekningen. En monitor på toget viser hastigheten. Det høyeste var 250 km/t.

En behagelig reise var det med servering av mat og drikke på små vogner. På stasjonen ble reisefølget vårt møtt av en sønn og en venninne. Venninnen gav meg og Åshild sjokolade som julegave. Det er vanlig i Russland å gi gaver slik i julehøytiden. Hyggelig det.

Sønnen hadde bestilt Taxi til oss, og vi kunne beundre de kraftige lyssatte julegatene frem til hotellet.

Solo Sokos, et 5 stjerners hotell med bad og spa.

Det er ikke sånn at vi er rike, men prisnivået er ganske så hyggelig i disse byene for oss nordmenn.

For eksempel koster en taxitur på en halv time ca 100-150 kr.

7. januar

St. Petersburg, en av verdens vakreste byer har mye å by på. Vi valgte et museum å besøke. Eremitasjen eller Vinterpalasset er et av verdens største og eldste museum for kunst og kulturhistorie i verden.

Med 3 millioner gjenstander var det umulig å se alt på en dag. Det ble å

plukke ut det viktigste og mest interessante å se på.

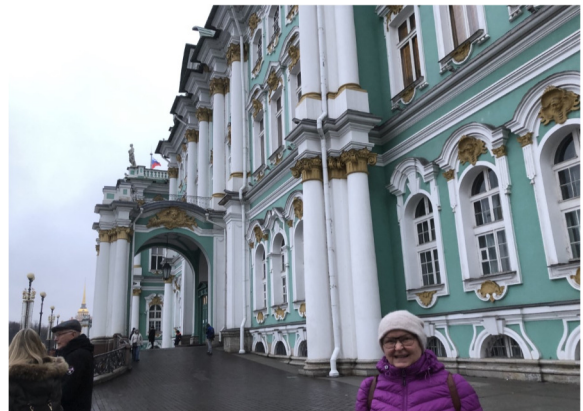
Ved besøk i diamantrommet måtte du kjøpe en egen billett. Man måtte gå i gruppe med guide med inn i rommet. Det funklet i gull og diamanter i glassmontre i alskens former og fasonger. Til og med var utstyr til hester og våpen besatt med gull og diamanter og alskens edelstener.

Utstilt var malerier av kjente kunstnere som da Vinci og Rembrandt. Katarina II, keiserinne av Russland, kjent som Katarina den store regjerte fra 1762 til hun døde i 1796.

Mye av kunsten har hun samlet gjennom mange år i forskjellige land. Det har nok kostet det russiske folk betydelige beløp som kanskje kunne ha vært bedre benyttet.

Men vi gikk altså ut derfra med sterke inntrykk og opplevelser. Ufattelig mye rikdom som er samlet på et sted. Selve bygningene er en kunst i seg selv. Vi har vært på slottet i Oslo, men umulig å sammenligne.

Tilbake til hotellet og en sen middag prøvde vi ut spaavdelingen. Vi nøyde oss med noen svømmeturer i det store bassenget med boblebad og sauna.

8. januar:

Den siste dagen i den vakre byen ble benyttet til å vandre rund i gatene, studere bygninger og katedraler som det er flust av.

Vi besøkte Oppstandelseskirken, også kalt Blodskirken. Minnesmerket er bygget på plassen der Tsar Alexander II ble myrdet av en anarkist med en bombe.

Sønnen, Alexander III startet byggingen av kirken og minnesmerket. Innvendig er hele kirken dekket av 7500 kvadratmeter med mosaikk. Fantastiske motiver pryder både vegg og tak.

Minnesmerket til venstre og et glimt fra den vakre kirken.

Nokså sulten ble vi ledet inn i en kafe der vanlige russere frekventerer. Billig og god mat ble servert. Kjøtt blir ikke servert under julehøytiden. Men ellers er det mye å velge mellom.

Mette og tilfredse vandret vi videre i de opplyste gatene. Vi testet både trikk og t-bane.

T-banen eller Metroen er noe for seg selv. På grunn av dårlige grunnforhold noen steder bygger de banene langt nede under gatene. Noen er opptil 120 meter under bakken. De godt opplyste stasjonene og de lange rulletrappene var en opplevelse i seg selv. Flere av stasjonene er prydet med marmor og kunst.

Litt shopping var det tid til. Et sted solgte de kaviar i boks. Ikke noen Mills kaviar som vi har her, men ekte Belugastør kaviar. De svarte fiskeeggene selges for fra 6000 kr for noen gram i en liten boks som ligner en fyrstikkeske.

De større boksene har en prislapp på 240000 rubler, tilsvarende 32000 kr. Ja, de nyrike har gode dager.

Med nattoget og sovelugar for vi gjennom de russiske slettene tilbake til hovedstaden.

9.januar

Grytidlig morgen ankom vi Moskva.

Tok så Metroen til en togstasjon der vi tok toget videre til flyplassen.

Toget var toetasjes som på nattoget.

Innsjekkingen gikk fort og greit. Vi fikk med et papir på innreise som måtte leveres ved utreise. Et viktig dokument som måtte passes godt på sammen med passet og visumet.

En grei flytur hjem til Gardermoen og flytoget til Drammen avsluttet turen.

Det har vært en masse opplevelser og synsinntrykk som vil sitte lenge. Takk til reisefølget.

RETIPLUS

Mitt navn er Pål Kjetil Lyngstad.
Jeg har Usher 2 og bor i Sarpsborg.

Noen kjenner meg kanskje gjennom Eikholt eller fra Likepersonskurset ved Asker.

Jeg vil fortelle om en opplevelse jeg hadde om et nytt produkt som er under utvikling. Det ble påbegynt for 4-5 år siden. Dette har jeg vært heldig å være med på da den ble presentert på Eikholt i juni 2019.

Jeg var sammen med Eikholt og 2 representanter fra Spania som har utviklet Retiplus brillen. I august måned ble vi samlet igjen på Eikholt og gikk gjennom videre med fagpersoner. Som den første testperson fikk jeg muligheten til å prøve ut nyvinningen.

Det var en av de største overraskelsene jeg har opplevd gjennom tidene. Det var som å få mye av synet tilbake, og jeg kunne se mere av omgivelsene igjen. Jeg trodde at jeg skulle takle en sånn opplevelse. Men der tok jeg feil fordi det var så emosjonelt at følelsene tok overhånd.

Jeg fikk bedre synsfelt, bedre lysforhold, bedre kontrast og mørke-syn.

Jeg trodde ikke det var mulig.

Retiplus har for meg passet veldig bra. Enhver bruker må utredes individuelt og prøves av fagfolk. Jeg har allerede fått økt livskvalitet.

I oktober søkte jeg på Retiplus gjennom HMS Østfold. Men jeg skulle prøve dem i 6 uker først. Siden dette var nytt for NAV HMS var det ikke så mye informasjon å få om dette produktet. I november fikk jeg også positivt vedtak. Søknaden ble innvilget fra NAV HMS. Så nå begynner jeg

med å utdype dette mer. Arbeide med tilpassing og oppfølging sammen med de andre fagpersonene gjør at vi kan rapportere hvordan de fungerer og å gi tilbakemeldinger. Det blir veldig spennende å følge med på fremover. Jeg gleder meg veldig.

Legger herved litt info om Retiplus: «nordic eye»

RETIPLUS er et teknologisk visuelt hjelpemiddel som forbedrer livskvaliteten til mennesker med redusert synsfelt.

RETIPLUS SYSTEM er en programvare installert på EPSON MOVERIO SmartGlasses som brukeren har på seg.

Brillen har et kamera som ser det brukeren har foran seg. Programvaren behandler disse bildene, og presenterer dem i sanntid innenfor skjermene til Smartglassene. Bildet blir presentert på det optimale området for pasienten.

Dette er hva vi kaller "RETIPLUS digital øye test" på SmartGlasses.

Hvordan fungerer RETIPLUS?

RETIPLUS bruker SmartGlasses frontkamera (1) for å ta bildet foran pasientenes øyne (figur # 2). Vår egenutviklede algoritme behandler videobildet som er tatt av kameraet i sanntid, for å bli behandlet i henhold til den spesifikke pasientvisjonstilstanden.

Prosessen er definert og kalibrert av en spesialist. Deretter projiseres videobildet på SmartGlasses-skjermene (2), og overlegger et datagenerert bilde på en brukers syn på

den virkelige verden, og gir dermed en sammensatt visning optimalisert for å maksimere pasientens syn.

Til slutt, under bruk i daglige aktiviteter, kan brukeren, takket være Smart-Glasses-kontrolleren (3), kalibrere videoparametrene som lysstyrke og kontrast, samt gjøre zoom inn / zoom ut og andre funksjoner som konturer og silhuettvisning.

Dette muliggjør perfekt tilpasning til forskjellige miljøer, omgivelseslys og til lang og kort avstand. Det gjør RETIPLUS til ALL-IN-ONE-løsningen for enhver aktivitet i dagliglivet (statiske og mobilitetsoppgaver).

Hva er Retiplus for, og hvilke forbedringer gir det?

RETIPLUS SYSTEM kombinerer flere

hjelpemidler i en enkelt enhet. Gjennom installasjon av forskjellige visninger på skjermene i brillen, så vil bruker kunne aktivere disse i henhold til hennes / hans aktiviteter eller situasjoner.

Oppsummert skal pasienten forbedre autonomi, mobilitet og en bedre livskvalitet.

[Åpne Word](#)

«Kan tolken kjøre?».

Tolketjenestens ressurskontor for personer med døvblindhet har høsten 2019 behandlet denne problemstillingen: «Kan tolken kjøre?».

Dette har vært praktisert ulikt fra fylke til fylke gjennom tidene. Det har tilbake i tid vært perioder der tolketjenesten har sagt ja til at tolkene kan kjøre, og det har vært perioder der tolketjenesten har sagt absolutt nei.

De siste årene har vi registrert at det skjer, men tolketjenesten er sjelden involvert i vurderingene. Ressurskontoret sin oppgave er å jobbe for lik praksis og tjenestetilbud i hele landet. Det vil si at det er ressurskontoret sin oppgave å arbeide for at det skal være likt tilbud i alle fylkene, og at alle tolker på oppdrag for NAV skal tilby samme tjeneste til personer med døvblindhet.

Det er rundskrivet til loven som sier hva tjenesten skal inneholde og hvordan den skal gis.

Kort referert står det at stønad til tolke- og ledsagertjeneste kan gis til døvblinde som på grunn av funksjonsnedsettelse trenger tolk og ledsaging for å delta i kommunikasjon og orientere seg i situasjonen og omgivelsene.

Det er ikke åpnet opp for at tolken skal ha andre oppgaver enn tolking, ledsaging og beskrivelse.

Vi har brukt god tid på saken og den er grundig diskutert. Ressurskontoret har tatt opp saken i sitt nettverk der alle tolketjenestene er representert gjennom flere møter.

Saken er drøftet med tre jurister ved tre ulike hjelpemiddelsentraler. Saken er til slutt diskutert i referansegruppen der brukerorganisasjonene LSHDB og FNDB er representert. Diskusjoner og drøftinger har vist at det ikke finnes et enkelt og absolutt svar til dette spørsmålet.

Vi har derfor kommet frem til at det etter dialog med tolketjenesten, i spesielle tilfeller, kan inngås avtale om at tolk kan kjøre med tolkebruker som passasjer til og fra oppdragsstedet. Eksempler her kan være oppdrag der det ikke er hensiktsmessig eller mulig for tolkebruker å reise på annen måte, samtidig som annen reisemåte vil være utfordrende for tolken.

I slike tilfeller kan det bli formidlet tolk som også vil kunne kjøre den bestemte strekningen oppdraget medfører.

Dialogen om dette skal gå mellom tolkebruker og tolketjenesten på den ene siden, og tolketjenesten og tolk på den andre siden, fremfor direkte avtale mellom tolkebruker og tolk. Ressurskontoret vil da kunne være med i avgjørelsene og på den måten sikre lik praksis fremover.

Ressurskontoret kan kontaktes per e-post eller telefon:

nav.tolk.ressurskontor@nav.no eller 40602784

Hvordan opplever du å medvirke i din egen rehabiliteringsprosess?

Hvordan opplever du å medvirke i din egen rehabiliteringsprosess?

Av Cathrine Timm Sundin

Mange som har utfordringer med kombinert syns- og hørselsnedsettelse/døvblindhet mottar i Norge mange ulike tilbud og behandlinger i gjennom livet. Det kan for eksempel være å søke og prøve ut nye hørsels- og synstekniske hjelpemidler gjennom NAV, behandling hos fastlege, voksenopplæring i form av å lære seg punktskrift eller datakunnskap, ulike kurs eller korttidsopphold ved rehabiliteringsinstitusjoner, som for eksempel Hurdalsenteret, Eikholt, Evenes, Solvik, Beitostølen Helsesportsenter etc.

Mange med kombinert syns- og hørselsnedsettelse har mye erfaring med å ta imot slike tjenester. Hvordan de selv opplever å være med og medvirke og ta avgjørelser er det lite kunnskap om.

I forbindelse med mitt masterprosjekt ved Oslo Met ønsker jeg å gjennomføre intervjuer med 8 personer. Målet er å få kunnskap om hvordan mennesker med kombinert syns- og hørselsnedsettelse/døvblindhet opplever og erfarer og være en del av sin egen rehabiliteringsprosess.

Jeg er interessert å snakke med tegnspråklige og talespråklige. Intervjuet

vil foregå i omtrent 1,5 time. Vi blir enige om hvor det er best for deg å gjennomføre det. Du velger selv om du vil ha med tolk eller ikke, men jeg behersker tegnspråk og ledsaging i intervjusituasjonen.

Er du interessert i å delta, eller ønsker mer informasjon kan du kontakte

Cathrine Timm Sundin
99 02 42 46, både på SMS, gjennom en telefonsamtale eller via Face-time og Messenger
E-post: s321214@oslomet.no

Hvis du selv ikke har syn- og hørselsnedsettelse, tips gjerne noen du tror kan ha interesse og utbytte av å delta

Med vennlig hilsen
Cathrine Timm Sundin
Rådgiver - Kommunikasjon
Eikholt
nasjonalt ressurscenter for døvblinde

Cathrine Timm
Sundin

Ledergruppas studietur til Boston og New York i mai 2019

Det er et langt dokument som ledergruppa i NKDB har oppsummert i studieturen til Boston og New York. Jeg tar med en del av oppsummeringen her.

Red.

Hvorfor studietur

Høsten 2018 ble det fremmet et forslag om en studietur til USA våren 2019. Formålet var først og fremst faglig oppdatering og inspirasjon, men også relasjonsbygging i ledergruppa til Nasjonal kompetansetjeneste for døvblinde (NKDB).

I likhet med flere av enhetene i tjenesten, har ledergruppa gjennomgått et generasjonsskifte og det er kommet flere nye ledere i gruppa siden høsten 2017.

Noen få av lederne var med på forrige studietur i 2002 til USA og Canada. Denne turen gikk til sentrale institusjoner som Helen Keller National Center (HKNC) og Perkins School for the Blind før den fortsatte til Canada.

Også denne gangen sto HKNC og Perkins School for the Blind på programmet. I tillegg valgte vi å besøke New York Institute for Special Education og Massachusetts Institute of Technology (MIT) og deres Little devices lab.

Turen ble planlagt av koordineringsenheten i NKDB.

Vi ankom New York 15. mai og fortsatte til Boston dagen etter. Her besøkte vi Perkins School for the Blind i Watertown den ene dagen og MIT i Boston på dag to, før vi tok tog tilbake til New York på 17. mai. I New York leide vi leilighet via AirBnb, da det viste seg å bli rimeligere enn hotell.

Med base i Brooklyn besøkte vi først Helen Keller National Center og på avreisedagen New York Institute for Special Education.

Med på turen var Ellen Rivenes og Erik Sørensen, Signo skole- og kompetansesenter; Roar Meland og Thomas Øverby, Eikholt; Agnethe Fjellanger og Marianne Disch, Statped; Merete Andreassen, Regionsenter for døvblinde, UNN; Trine Seljeseth og Eva Hirsti, koordineringsenheten i NKDB.

Alle hadde oppgaver i løpet av turen; enten med oppdatering underveis av NKDBs Facebook-side og Instagram-konto, eller med å skrive oppsummeringer fra de ulike institusjonene vi besøkte.

Perkins School for the Blind, Watertown, Massachusetts

Av Agnethe Fjellanger

Vi ble tatt imot av Lisa Jacobs, som fortalte at skolen var tegnet av samme landskapsarkitekt som tegnet Central Park; og det kan man nesten se. Campus Perkins er så lang vi klarer å se omgitt av frodige grønne marker og trær, en ren fryd for øyet. Her er det masse boltreplass for både store og små.

Vi ble vist inn i en mindre bygning, «Hilton», av Lisa Jacobs hvor vi også møtte Marianne Riggio. Disse to dyktige damene fortalte oss om hvordan Perkins School for the Blind er bygget opp og hva skolens verdigrunnlag er.

Litt historikk

Skolen ble opprettet i 1829 og har siden den gang vært lokalisert mange ulike steder før den endte opp her i Beaconstreet i Watertown. Den har også skiftet navn gjennom historien og ble opprinnelig kalt The New England Asylum for the Blind. Perkins navnet kommer fra Colonel Thomas Hansasyd Perkins, en rik kjøpmann som donerte hjemmet sitt i Pearl Street i Boston til skolen. Han gjorde dette blant annet for at skolen skulle kunne ta imot flere studenter.

I 1839 tillot Colonel Perkins at hjemmet hans ble solgt, slik at skolen kunne flytte til et enda større sted sør i Boston. Skolen har vist sin takknemlighet til Colonel Perkins' generøsitet ved siden den gang å bære hans navn.

Perkins vokste jevnt og trutt ikke bare i antall elever, men også i antall pro-

grammer.

Bare fem år etter åpningen reiste Samuel Gridley Howe, skolens første direktør, til New Hampshire for å møte sju år gamle Laura Bridgman som var døvblind. Howe overtalte foreldrene hennes til å la han gi henne utdanning, noe som aldri før hadde blitt gjort for en person med døvblindhet. Howes suksess med å gi Laura utdanning, satte standarden for utdanning av andre personer med døvblindhet. Lærer Anne Sullivan på Perkins brukte Howes døvblindemetodikk og utviklet også andre metoder som lærer for Perkins' mest berømte student Helen Keller.

I 1920 gikk Perkins i et partnerskap med Harvard for å etablere det første formelle lærerutdanningsprogrammet for studenter som ønsket å bli lærere for personer med synshemning. I 1950 etablerte Perkins et utdanningsløp for lærere som skulle jobbe med døvblinde. Begge disse utdanningsløpene er Perkins en del av fremdeles.

Perkins i dag

Marianne Riggio og Lisa Jacobs fortalte at skolen i dag har ca. 200 elever på campus. Av disse 200 er ca. 60 døvblinde. De har i dag et tilbud for barn i førskolealder, tre til fem år, i tillegg til skolen. Skolen har per i dag elever fra seks til 14 år. Perkins har også lærere som driver med hjemmeundervisning av barn, dersom det er det beste for barnet.

De har også et tidlig intervensjonsprogram for barn mellom tre og fem år og deres familier, der barna får morgenundervisning mens foreldrene

deltar i støttegruppe. I tillegg til dette har de et «Outreach-program» for de elevene som ikke går her, men som trenger støtte på den skolen de går på. Det kan være i form av veiledning til de lokale lærerne eller direkte arbeid inn mot eleven dersom det trengs.

Skolen har ca. 600 studenter som de gir tjenester til utenfor campus.

Perkins har fokus på tilgang for alle. De jobber blant annet for at websider skal være universelt tilgjengelige. De har etablert en egen e- læringsmodul, hvor foreldre og lærere som underviser døvblinde personer kan få inspirasjon og verktøy, for å oppmun- tre eleven som er blind eller døvblind til å oppdage sine egne talent, liden- skap og potensial.

Det overordnede målet for Perkins er å få flere barn i utdanning ved å ha fo- kus på å gi gode tjenester til barna og nettverkene rundt dem.

Museumstur

Vi fikk også en guidet historisk tur, gjennom Perkins Museum av en me- get engasjert Kevin Hartigan. Dette var en flott opplevelse, som anbefales hvis du er i nærheten. Dette kan be- stilles via skolens nettside.

.....

Helen Keller National Center

Av Roar Meland og Erik Sørensen

Helen Keller National Center (HKNC) ble etablert i 1977 og ligger på en 25 mål stor eiendom på Long Island, New York. I tillegg til hovedkontoret, har HKNC ni regionale avdelinger.

Det er registrert ca. 2,5 millioner per- soner med døvblindhet i USA; flere og flere døvblinde på grunn av pre- maturitet.

Haptisk kommunikasjon har blitt vik- tig i USA, og det ble uttrykt takknem- lighet for at metodikken er bragt til USA fra Norge. Dette har ført til bedre og mer systematisk opplæring.

HKNC har to oppdrag, det ene er å spre kompetanse til fagfolk og det andre er å spre kompetanse til bruke- re, studenter og forbrukere. Institu- sjonen har en kapasitet på 28 stu- denter/brukere på hvert kurs, og tilbu- det gis både på campus og som utad- rettede tjenester. Regjeringen finan- sierer (delvis) et program for unge fra 14 til 22 år for å forberede dem på et selvstendig liv.

Opplæring av fagpersoner foregår bå- de på nett og på campus.

Jobbtrening

Hovedoppgaven ved HKNC er opplæ- ring for yrkesdeltakelse og en selv- stendig og uavhengig tilværelse, og over 50 prosent av studentene får jobb etter å ha gjennomført program- met.

Man starter med fokus på arbeid for å tjene egne penger, deretter arbeider man med å legge en plan for en yr-

keskarriere. Studentene får tilgang til et team av eksperter som bistår med å identifisere styrkene og interessene til studentene, mulighet til å utforske hjelpemidler og utvikle ferdigheter og strategier for å konkurrere og lykkes i arbeidsmarkedet.

Det er viktig å gi opplæring og støtte, slik at studenten kan beholde arbeidet hvis syn og/eller hørsel reduseres ytterligere. Studentene får omfattende informasjon om arbeidslivet, slik at de skal få best mulig forutsetning for å ta gode valg.

Studentene som kommer til HKNC samarbeider med en lokal jobbrådgiver. De får opplæring i et bredt spekter av arbeidsoppgaver, fra detaljhandel, vaskeri og matservering til utdanning, redigering, kunst og informasjonsteknologi. Noen driver til og med sine egne virksomheter. Mobilitetstrening, teknologi, kommunikasjon er viktig for å bli selvstendig.

Hver delstat har egne program for døvblinde - også for barn og unge.

HKNC får bare gi tjenester til voksne fra 18 år.

Nasjonalt register

HKNC har et nasjonalt register over personer med døvblindhet. Registeret brukes til forskning og programplanlegging. Registeret til HKNC består av ca. 18 000 individer. Senteret gjør forskning i samarbeid med ulike universitet.

Det gis ikke utdanning på universitetsnivå om døvblindhet, og dette forsøker man å kompensere for ved å tilby kurs på campus og på nett.

Bevilgingen fra regjeringen har stått stille i mange år, men både i 2018 og 2019 har bevilgningen økt. Dette har styrket muligheten for å ha mer fokus på forskning.

HKNC

Helen Keller
NATIONAL CENTER
for Deaf-Blind Youths and Adults

Nytt fra Eikholt

Kilde: Eikholt

Vi ønsker Sigrid hjertelig velkommen til oss!

Dette har vi gledet oss til å fortelle dere. Vi får ny kollega på Eikholt.

Sigrid Midtbø Storkås vil fra 1. august jobbe på Eikholt. Sigrid er Autorisert optiker MSc, og er spesialist i allmennoptometri. Hun har sin optiker utdannelse fra Kongsberg Ingeniørhøgskole og Master i klinisk optometri fra Pennsylvania College of Optometry.

Gjennom sitt arbeid som optiker i 28 år har Sigrid bred erfaring med ulike pasientgrupper. Hun har fordypning innen fagfeltene spesiallinser, tørre øyne, svaksyntoptikk og synsrehabilitering.

I 2002 startet hun egen optometrisk praksis sammen med en kollega, hvor hun de siste årene også har vært daglig leder. I perioden 2009 til 2019 satt Sigrid i Norges Optikerforbund sitt

styre, de siste 4 årene som leder. Med Sigrid på laget får vi en ny og etterlengtet fagkompetanse inn på Eikholt og styrker tilbudet til våre brukere.

Bilde av Sigrid som smiler

Språklige feilskjær

Kilde: Dagbladet, Din Side

Lei en mann

Bente forteller om de to norske jentene som var på ferie på Cuba. De vil gjerne prøve seg på en ridetur på den karibiske øya og spør den kvinnelige pensjonateieren om råd:

- Queremos alquilar caballeros, sier jentene.

Hest på spansk heter caballo, mens mann heter caballero - to ord som er lett å forveksle når spanskkunnskaperne ikke sitter helt. Jentene spør uvitende om å få leie menn, og ikke hester.

Pensjonateieren rister bestemt på hodet at slik virksomhet driver de ikke med. Jentene sier at da vil de prøve seg et annet sted. Da de kommer tilbake til pensjonatet om kvelden spør pensjonateieren hvordan det spesielle prosjektet deres hadde gått.

- Joda, smilte jentene. - Det hadde ordnet seg, men nå var de virkelig støle i baken.

Fra Toten

Erik forteller om en tur til Tyskland med en kunde i fjor.

- Han fortalte på engelsk til en tysk kollega hvor han kom fra. "Im coming from Toten you see".

Hva blir det på tysk? Jo, noe sånt som "Jeg kommer fra Døden".

Et hode kaffe

Nok en klassiker fra tysktalende land kommer fra Nils Martin.

- Ein kopf kaffee mit zehne, bitte!

Det skulle bli noe sånt som et hode kaffe med tenner. Neppe hva bestilleren forestilte seg å få servert.

Bordskikk

I endel land er det god bordskikk å til-

kjennegi sin fornøyelse etter middag med et lite rap. I andre land bør slike kroppslige utfoldelser gjerne følges av en liten unnskyldning. Da gjelder det å stokke ordene riktig, og ikke gjøre som faren til en venn av Steinar gjorde etter en middag i England.

"Sorry, but I always rape after dinner ...".

For å klargjøre: Rape betyr voldtekt.

Nabotrøbbel

Det er ikke bare med verdensspråkene tysk og engelsk vi kan trå feil.

Dansker, svensker og nordmenn forstår hverandre som regel tålelig bra, men språkene er gjerne mer ulike enn mange først innbiller seg.

Dyriske bær

Øistein forteller om en humoristisk bommert på tur til Stockholm med tre kolleger:

- Samtalen kom av en eller annen merkelig grunn inn på bær. Min kollega fortalte om norske bløtkaker pyntet og fylt med multer, og våre svenske venner forstod ikke hva multer var. Da sier min kollega belærende: "Det er bær som vokser på myror".

Svenskene skjønte naturligvis enda mindre, siden dette fritt oversatt betyr bær som vokser på maur.

Telthumor

Kents historie fra en øvelse i Nord-Norge beskriver også en språklig misforståelse mellom skandinaver, i dette tilfellet mellom nordmenn og dansker.

- En med utpreget Oslo-dialekt, skulle forklare at vi her skulle sette opp et knappe-telt. I hans dialekt ble det til "kneppe-telt", noe danskene syns var hysterisk morsomt. Å kneppe betyr jo noe helt annet der nede...

Aktiviteter med Achilles Norway 2020

Hei alle medlemmer!

Håper dere alle har hatt en fin juletid og nyttårsfeiring, og at dere er klare for nye mål i 2020!

Vi håper å se deg på en eller flere av Achilles sine aktiviteter med inkludering for alle dette året. Se vedlegg for oversikt over aktiviteter.

Det vil snart bli sendt ut en mail med faktura om medlemskap.

Dersom du ikke ønsker å være medlem, vennligst ta kontakt slik at vi kan slette deg fra listen. Får du ikke mailen med faktura om medlemskap, ta kontakt så sender vi den til deg. Ved betaling husk å bruke kid-nummer, slik at innbetalingen blir registrert riktig.

Mvh
Achilles Norway

Tlf: 99873434
post@achillesnorway.no

Program:

25. april: Sentrumsløpet, både 5 km og 10 km i Oslo

25. april: Bergen Marathon

08. - 10. mai: Holmenkollstafetten i Oslo

16. mai: Göteborg Half Marathon

27. mai til 1. juni Tyrkia, Capadokia, sykling samt studietur

06. juni: Fjellmaraton, Beitostølen

13. juni: Sommerløpet i Kristiansand

14. juni: Achilles Norway årlig løp (kommer info senere)

20. juni: Den Store Styrkeprøven

20. juni: Midnight Sun Marathon

Tromsø

15. august: Christian Fredrik løpet i Moss

29. august: Birkebeinerrittet

29. august : Stavanger Marathon

19. september: Oslo Marathon

27. september: Berlin Marathon for 2020 PS! Påmelding innen okt. 2019

03. oktober: Norgesløpet Jessheim

09.-11. oktober: Danskebåten workshop

1. november: New York Marathon for 2020 PS! Påmelding innen februar 2020

12. desember: Achilles/ Bedirs løp i Moss

I tillegg til disse løpene vil det også bli arrangert felles treningssamlinger, matkurs, bowling og andre sosiale samlinger. Noen av aktivitetene gjør vi til helgesamlinger med Achilles og dere kan få dekket hele eller deler av det dersom dere søker i god tid.

Dersom dere har noen andre aktiviteter dere har lyst til å delta på enn de som står nevnt her, ta kontakt så kan Achilles bidra.

Følg oss på vår hjemmeside og på facebook.

Dersom du er interessert i noen av disse løpene, ta kontakt.

Vi håper å se deg i ett eller flere av løpene.

post@achillesnorway.no

www.achillesnorway.no

Tlf 99 87 34 34

Tur og Taxi
Julius Grøtjorden
 Borgegrendvegen 272
 3630 RØDBERG
 Tlf. 900 20 725

Mirawa
Restaurant
 Schwenckegata 1
 3015 DRAMMEN
 Tlf. 32 83 65 85

VB
Karl Botolfsen VVS AS
 Fygleveien 53, 8370 LEKNES
 Tlf. 76 08 05 50 - www.botolfsenvvs.no

Kongsberg Bandasje
 HELSEARTIKLER

Kirkegt 9
 3616 Kongsberg

MEDI BUSKERUD
 HELSEARTIKLER

Rosenkrantzgata 11, 3018 DRAMMEN
 Tlf. 32 80 80 80 - www.medi.no

advokatfirmaet
KALSNES
 m.n.a.

Storg. 50, 2870 DOKKA
 Tlf. 61 11 88 70 - kalsnes-nygaard.com

eikholt

Eikholt Senter for Døvblinde
 Helen Kellers vei 3, 3031 DRAMMEN
 Tlf. 32 88 90 50 - www.eikholt.no

Drammens Tidende

Strømsø Torg 9, 3044 DRAMMEN
 Tlf. 32 20 40 00

HØREAPPARATETS
ENERGISENTER

Bregnev. 3, 8680 TROFORS - Tlf. 484 68 168 m.m. kl. 10-14
post@energisentret.no - www.energisentret.no
 Batteri og produkter til høreapparat

EGER
 OPTIKK

Storgaten 33, 4370 Egersund
 Tlf. 51 49 07 78 - www.egeroptikk.no

oticon

Hegdehaugsveien 31, 0167 OSLO
 Tlf. 23 25 61 00 - www.oticon.no

Signo Vivo

En virksomhet i Stiftelsen Signo
 Sentrumsbygget, 3140 ANDEBU
 Tlf. 33 43 88 00 - www.signo.no

BRATTLI BYGG

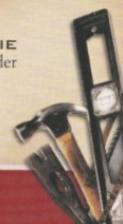
Alt innen bygg og reparasjoner

ANDERS WOIE
 Snekker og daglig leder

Tjore 85
 4887 Grimstad

Tlf. 90768447

andwoie@gmail.com
www.brattlibygg.no

Returadresse:

LSHDB (Landsforbundet for kombinert Syns- og Hørselshemmede/Døvblinde, Skippergata 33, 0154 Oslo

LSHDB sentralstyre 2018 - 2020

<i>Forbundsleder:</i>	<i>Åshild Johansen</i>
<i>Nestleder:</i>	<i>Kari Kristine Engan</i>
<i>Styremedlemmer:</i>	<i>Bibbi Hagerupsen</i>
	<i>Hege Beathe Dahlen</i>
	<i>Erik Nilsen</i>
<i>Varamedlemmer:</i>	<i>Odd Paulsen</i>
	<i>Sissel H. Markhus</i>

LSHDBs hjemmeside: www.lshdb.no